

Lovforslag nr. L 223. Fremsat den 9. maj 1980 af socialministeren

Forslag

til

Lov om ændring af lov om social bistand.

(Ændringer af reglerne om kontanthjælp, indførelse af socialindkomst m.v.).

§ 1.

I lov nr. 333 af 19. juni 1974 om social bistand som senest ændret ved lov nr. 91 af 12. marts 1980 foretages følgende ændringer:

1. § 25 affattes således:

»§ 25. Det sociale udvalg træffer beslutning om tilbagebetaling,

- 1) når en person har undladt at give oplysninger som krævet i § 18 eller i øvrigt mod bedre vidende uberettiget har modtaget ydelser efter denne lov,
- 2) i det omfang der ydes kontanthjælp til dækning af den del af terminsudgifterne vedrørende fast ejendom, der hidrører fra afdrag.

Stk. 2. Tilbagebetalingskravet efter stk. 1, nr. 2, sikres ved, at det sociale udvalg lader meddelelse herom tinglyse som hæftelse på den faste ejendom med oprykkende prioritet efter foranstående hæftelser eller ved tinglysning af skadesløsbrev.

2. I § 27, stk. 3, ændres »3 år« til »5 år«.

3. I § 37, stk. 2, ophæves sidste punktum, og i stedet indsættes:

»Den samlede hjælp kan ikke overstige det beløb, som udbetales personer, der får dagpenge efter højeste sats og ikke har andre indtægter.«

4. I § 37 indsættes efter stk. 2:

»Stk. 3. Til personer, hvis forhold er særlig vanskelige på grund af usædvanlig store forsørgerbyrder eller høje boligudgifter, kan der undtagelsesvis ydes hjælp ud over det i stk. 2 angivne dagpengebeløb.«

5. § 39 affattes således:

»§ 39. Ydelse af hjælp forudsætter, at hverken den, der søger hjælpen, eller ægtefællen er i besiddelse af formue, hvoraf det økonomiske behov kan dækkes. Der kan dog undtagelsesvis ses bort fra besiddelsen af en mindre formue, som bør bevares af hensyn til boligmæssige forhold eller pågældendes og familiens erhvervs- eller uddannelsesmuligheder.«

6. § 40, stk. 2, affattes således:

»Stk. 2. Under forbigående vanskeligheder kan der til en familie med et eller flere børn under 18 år ydes hjælp til foranstaltninger, som bevirker, at børnenes anbringelse uden for hjemmet kan undgås, eller at deres hjemgivelse kan fremskyndes, såfremt familien ikke selv har midler til at afholde udgifterne herved.«

7. § 41, stk. 1, affattes således:

»§ 41. Hjælp efter § 37 kan i de første 3 måneder ydes med et beløb, der inden for grænserne i nævnte bestemmelse fastsættes

på grundlag af en kortfattet gennemgang af ansøgerens faste udgifter. Senest 3 måneder efter hjælpens påbegyndelse skal pågældendes og familiens forhold imidlertid optages til bedømmelse af, om der er grundlag for at yde andre former for bistand end løbende økonomisk hjælp, herunder rådgivning om afvikling eller nedbringelse af faste udgifter, som pågældende ikke kan forventes at blive i stand til at afholde fremtidig.«

8. I § 46, stk. 2, indsættes efter »arbejde«:
», når forsørgeren ikke selv har midler dertil.«

9. § 48, stk. 1, affattes således:

»Personer, der i hjemmet forsørger et barn under 18 år med et fysisk eller psykisk handicap kan få dækket de nødvendige merudgifter ved forsørgelsen, der er en følge af handicappet, såfremt disse ikke selv har midler til at afholde udgiften.«

10. § 54 affattes således:

»§ 54. Hjemmehjælp ydes gratis til personer, hvis socialindkomst ikke overstiger folkepensionens grundbeløb med pensionstillæg og et tillæg for hvert barn svarende til særligt børnetilskud efter § 4, stk. 3, i lov om børnetilskud og andre familiedydelser. I øvrigt kræves en betaling, der er afpasset efter modtagerens økonomiske forhold. Socialministeren fastsætter vejledende regler herom samt regler om fravigelse af socialindkomsten ved ændrede økonomiske forhold.«

11. § 58, stk. 3, ændres til:

»Stk. 3. Til personer, der er omfattet af stk. 1, kan der ydes støtte til erhvervelse af motorkøretøj. Støtten ydes som tilskud eller rentefri lån, til personer, hvis socialindkomst overstiger 100.000 kr., jfr. stk. 5, dog alene som rentefri lån.

Stk. 4. Socialministeren fastsætter regler om fravigelse af socialindkomsten ved væsentlige ændringer af ansøgerens økonomiske forhold. Endvidere fastsætter socialministeren regler om, i hvilket omfang ansøgeren selv skal betale en del af udgiften til invalideagregater m.v.

Stk. 5. Hvor der foreligger ganske særlige forhold i forbindelse med en persons invaliditet, kan der dog uanset bestemmelsen i stk.

3, 2. pkt., ydes støtte i forhold til den faktiske anskaffelsespris, således at et beløb svarende til registreringsafgiften af motorkøretøj ydes som tilskud, medens resten ydes som rentefri lån.

Stk. 6. Afgørelsen om støtte til motorkøretøjer træffes efter indstilling fra det sociale udvalg af revaliderings- og pensionsnævnet, hvortil også afgørelser om støtte til andre bekostelige hjælpemidler kan henlægges efter socialministerens bestemmelse.«

Stk. 4 bliver herefter stk. 7.

12. I § 58 indsættes som nyt stk. 8:

»Stk. 8. Den indkomstgrænse, der er nævnt i stk. 3, reguleres hver 1. januar efter reguleringspristallet for juli (januar 1980 = 100). Indkomstgrænsen forhøjes eller nedsættes med 3 pct. for hver fulde 3 points udsving i reguleringspristallet ud over 100. Eventuelle overskydende points henstår til næste regulering. Indkomstgrænsen afrundes opad til nærmeste kronebeløb, der er deleligt med 1.000. Socialstyrelsen meddeler inden 10. september indkomstgrænsen for det næst følgende kalenderår.«

13. § 66, stk. 4, affattes således:

»Stk. 4. Der betales for døgnpleje efter samme regler som ved anbringelse i døgninstitutioner.«

14. § 73 affattes således:

»§ 73. Ophold i daginstitutioner er gratis for børn af forældre, hvis socialindkomst ikke overstiger et beløb, der fastsættes af socialministeren. I øvrigt kræves en betaling, der er afpasset efter forældrenes økonomiske forhold, men ikke kan overstige et beløb, der fastsættes af socialministeren. For familier med flere børn i daginstitutioner sker der en nedsættelse af betalingen. Der kan endvidere for særlige grupper af institutioner fastsættes en lavere betaling.

Stk. 2. Socialministeren fastsætter regler om betalingen efter stk. 1, herunder om fravigelse af socialindkomsten ved ændrede økonomiske forhold.«

15. § 85, stk. 5, affattes således:

»Stk. 5. Ved beregningen af betalingen finder de regler, der er fastsat i henhold til §

5, stk. 7, i lov om folkepension, tilsvarende sikring« til »lov om socialindkomst.«
anvendelse.«

§ 2.

16. I § 86 ændres »lovgivningen om bolig- Loven træder i kraft den 1. januar 1981.

Bemærkninger til lovforslaget

I. Almindelige bemærkninger.

Som led i de almindelige bestræbelser på at begrænse de offentlige udgifter har regeringen foretaget en nøje gennemgang af bistandslovens bestemmelser med henblik på at finde bespareelsesmuligheder.

Det overordnede mål har været, at besparelserne i videst muligt omfang skal være afbalanceret, således at de svageste af de sociale klienter ikke rammes heraf.

Derimod foreslås det, at visse ydelser, der hidtil har været tildelt uden hensyn til modtagerens indkomst, gøres indkomsthængige, således at personer med midler over et vist økonomisk niveau for fremtiden vil være helt eller delvis afskåret herfra.

Denne ændring må vurderes i forbindelse med, at der samtidig fremsættes forslag om indførelse af et nyt kriterium for tildeling af sociale ydelser – den såkaldte socialindkomst – hvorved det tilsigtes at skabe et tildelingsgrundlag, der er mere socialt betonet end den skattepligtige indtægt, der hidtil som oftest har været anvendt som tildelingsgrundlag, men ikke nødvendigvis har givet et korrekt billede af modtagerens reelle økonomiske situation.

Indførelse af socialindkomsten vil i sig selv nødvendiggøre en række ændringer af bistandsloven.

Med henblik på at begrænse udgifterne til kontanthjælp foreslås indført et absolut maksimum for den hjælp, der kan ydes som forbigående hjælp, således at denne i almindelighed ikke kan overstige et beløb svarende til den højeste dagpengesats.

Samtidig foreslås obligatorisk tilbagebetaling af kontanthjælp til terminsydelser vedrørende ejerboliger for så vidt angår den del af kravet, der hidrører fra afdrag med sikring af kravet ved tinglysning på ejendommen.

Med hensyn til forældrenes betaling for børns ophold i daginstitution foreslås indført et nyt princip, hvorefter betalingen for alle børn gøres afhængig af forældrenes indkomst.

Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til de enkelte forslag, hvor der også er gjort rede for besparelsernes forventede omfang samt for forslagenes eventuelle administrative konsekvenser. Administrationen af disse forslag skønnes i øvrigt at kræve yderligere en akademisk medarbejder i socialministeriet.

De samlede besparelser skønnes at blive for 1981: ca. 335 mill. kr., for 1982: ca. 415 mill. kr. og 1983: ca. 445 mill. kr. (PL - januar - 1979). De anførte besparelser fordeler sig ligeligt mellem stat og kommune.

Endvidere henvises til bemærkningerne til det samtidigt fremsatte forslag til lov om socialindkomst.

II. Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser.

Til nr. 1.

Reglerne i stk. 1, pkt. 1, svarer til den gældende § 25 med redaktionelle ændringer.

Den nye regel i pkt. 2 har til formål at sikre, at der altid sker tilbagebetaling af hjælp, der er ydet til dækning af den del af terminsydelserne vedrørende fast ejendom, der hidrører fra afdrag. Det foreslås i § 25, stk. 2, at kravet skal sikres ved tinglysning på modtagerens ejendom.

Hjælp til terminsydelser ydes ofte som led i en løbende hjælp efter § 37, og der vil i en række tilfælde kunne være tale om, at den samlede hjælp bliver reduceret enten på grund af indtægter hos ansøgeren og dennes ægtefælle, eller fordi den overstiger de grænser, der gælder for udmålingen (det hidtidige og fremtidige levestandard samt maksimale dagpenge). Da denne reduktion bevirker en forholdsmæssig nedsættelse af samtlige poster (underhold såvel som samtlige grupper af faste udgifter), der indgår i hjælpens beregning, vil der således ikke være baggrund for at kræve tilbagebetaling af hele det beløb, der oprindeligt er afsat. Der skal derfor kun ske tilbagebetaling, i det omfang der efter reduktionen af den samlede hjælp forholdsmæssigt ydes hjælp til terminsudgifter.

Med hensyn til kravets forældelse henvises til bemærkningerne til nr. 2.

Forslaget skønnes at medføre en besparelse på 1 mill. kr. i 1981, 4 mill. kr. i 1982 og 7 mill. kr. i 1983.

Forslaget vil næppe medføre forøget administration af nævneværdigt omfang.

Til nr. 2.

Efter de hidtidige regler bortfalder et krav på tilbagebetaling af hjælp, når der er gået 3 år efter hjælpens ophør, uden at modtageren har haft økonomisk mulighed for at påbegynde tilbagebetalingen. Det foreslås at forlænge denne frist fra kravets bortfald til 5 år.

Reglen gælder ligeledes krav, der i henhold til § 25, stk. 1, nr. 2, er sikret ved tinglysning på pågældendes ejendom. Der skal således ske aflysning af kravet efter udløbet af 5-års fristen.

Forslaget, der ikke har væsentlige administrative konsekvenser, skønnes at give en besparelse på 5 mill. kr. i 1981, 10 mill. kr. i 1982 og 15 mill. kr. i 1983.

Til nr. 3 og 4.

Foruden den grænse, der allerede efter den gældende formulering af § 37 er en følge af princippet om udmåling af hjælp under hensyn til den enkelte ansøgers hidtidige og fremtidige levestandard, foreslås indført et nyt generelt maksimum svarende til det nettobeløb – det vil sige efter skattefræk – der udbetales personer, som får dagpenge efter den til enhver tid gældende maksimale sats, og hvis skattefræk alene er fastsat på grundlag af dagpengeindtægten.

Da dette maksimum imidlertid i visse tilfælde kan være for snævert, foreslås som nyt stk. 3 indført en bestemmelse om, at der til personer, hvis forhold er ganske særlig vanskelige på grund af usædvanlig store forsørgerbyrder eller høje boligudgifter undtagelsesvis kan udmåles hjælp ud over maksimum for dagpenge. Heraf følger, at der ligeledes er adgang til at yde supplerende hjælp til dagpenge i visse situationer.

Bestemmelsen skal alene finde anvendelse i undtagelsestilfælde, idet formodningen er for, at dagpenge eller kontanthjælp svarende hertil vil sikre det fornødne eksistensgrundlag.

Reglen i § 37, stk. 2, sidste punktum, om muligheden for ved udmåling af hjælp at se bort fra indtil halvdelen af en enlig forsørgers eller en ægtefælles arbejdsindtægt foreslås slettet. Reglen har sin oprindelse i bestemmelser i lov om offentlig

forsorg, der byggede på forudsætningen om, at normalt kun den ene ægtefælle havde arbejde uden for hjemmet, og at det derfor burde »præmieres«, det vil sige ikke medføre fuldt fradrag i hjælpen, når en hidtil hjemmearbejdende i en vanskelig situation for familien gik ud på arbejdsmarkedet.

Denne forudsætning er ændret med kvindernes stigende erhvervsfrekvens, og reglen er i øvrigt som oftest uden praktisk betydning på grund af overgrænserne for hjælpen efter § 37.

Forslagene medfører en administrativ lettelse, idet der som hovedregel ikke bliver tale om at yde supplerende hjælp til personer, der i forvejen modtager dagpenge. Forslagene skønnes at give en besparelse på 75 mill. kr. i hvert af årene 1981, 1982 og 1983.

Forslaget vil endvidere have konsekvenser for hjælp efter § 42, stk. 1, til uddannelse og erhvervs-mæssig optræning eller omskoling m.v. Hjælpen efter § 42, stk. 1, vil som hidtil blive udmålt efter principperne i § 37, dog således, at hjælpen til de særlige udgifter, der er en følge af uddannelsen eller handicappet, vil blive udmålt ud over maksimum for dagpenge. På dette område skønnes forslaget at give en besparelse på 25 mill. kr. i hvert af årene 1981, 1982 og 1983.

Til nr. 5.

Den ændrede formulering har til formål at tydeliggøre den hidtidige bestemmelse om ansøgerens formueforhold, idet det præciseres, at der som hovedregel *ikke* ydes hjælp til personer med formue, hvoraf det økonomiske behov kan dækkes.

Der kan alene ses bort fra en *mindre* formue og kun når denne bør bevares til de angivne bolig-mæssige eller erhvervs- og uddannelsesmæssige formål.

Forslaget skønnes at medføre en årlig besparelse på ca. 20 mill. kr.

Forslaget har ikke administrative konsekvenser.

Til nr. 6.

Ved anvendelse af reglen i § 40, stk. 2, har der, som det bl.a. er præciseret i pkt. 29 i socialministeriets cirkulære af 3. november 1975 om kontanthjælp efter bilstandsloven, hidtil kunnet anlægges en lempelig behovsbedømmelse. Med den ændrede formulering indføres et behovskriterium, hvorved det undgås, at hjælp ydes til familier, der ud fra en konkret vurdering af deres økonomiske forhold skulle have tilstrækkelige midler til selv at afholde udgiften.

Et tilsvarende behovskriterium findes i den gældende lovs § 46, stk. 1, og foreslås yderligere indført i § 46, stk. 2, og § 48, stk. 1.

Forslaget har ingen administrative konsekvenser og skønnes at medføre en besparelse på 4 mill. kr. i hvert af årene 1981, 1982 og 1983.

Til nr. 7.

De foreliggende statistiske oplysninger viser, at behovet for hjælp efter § 37 i et meget stort antal sager hører op inden for en periode på 3 måneder. På denne baggrund er der fra kommunal side fremsat ønske om en administrativ lettelse med hensyn til sagsbehandlingen i denne periode.

Allerede efter den gældende affattelse af bistandslovens § 41 fremgår, at de sociale forvaltninger i de første 3 måneder kan indskrænke sagsbehandlingen til udbetaling af et kontantbeløb uden nærmere vurdering af ansøgerens behov for rådgivning og andre støtteforanstaltninger efter bistandsloven, og det beror i og for sig på den enkelte socialforvaltnings egen bedømmelse, hvor meget der er anledning til at gå i dybden med analyser af den pågældendes faste udgifter ved udmåling af hjælpen i denne 3 måneders periode.

Det foreslås imidlertid, at muligheden for i denne periode – inden for de grænser, der angives af det hidtidige og fremtidige levestandardniveau samt maksimale dagpenge – at anvende en forholdsvis enkel beregning af hjælpen på grundlag af summariske oplysninger om hovedposterne på ansøgerens budget, tydeliggøres gennem angivelse heraf i § 41. I denne bestemmelse fastholdes samtidig pligten til at tage en sag op til nærmere vurdering af behovet for eventuelle andre former for bistand senest efter 3 måneders udbetaling af kontanthjælp, idet det nu præciseres, at denne vurdering bl.a. kan give sig udslag i rådgivning med hensyn til dispositioner, der kan formindske de fremtidige faste udgifter.

Til nr. 8.

Ved anvendelsen af reglen i § 46, stk. 2, har der, som bl.a. præciseret i pkt. 47 i socialministeriets kontanthjælpscirkulære, hidtil kunnet anvendes en lempelig behovsbedømmelse.

Der foreslås nu indført et behovskriterium svarende til det gældende i § 46, stk. 1, jfr. i øvrigt bemærkningerne oven for ad ændringen til § 40, stk. 2.

Forslaget, der ikke har administrative konsekvenser, skønnes at give en besparelse på ca. 10 mill. kr. i 1981, 1982 og 1983.

Til nr. 9.

Hjælp efter § 48, stk. 1, til dækning af nødvendige merudgifter ved forsørgelsen i hjemmet af et handicappet barn under 18 år har hidtil været ydet uden hensyn til forældrenes økonomiske forhold.

Forslaget indebærer, at der kun ydes hjælp, såfremt forældrene ikke selv har midler til at afholde udgiften, jfr. bemærkningerne foran til ændringsforslaget til § 40, stk. 2.

Forslaget, der ikke har administrative konsekvenser, skønnes at medføre en besparelse på 10 mill. kr. i hvert af årene 1981, 1982 og 1983.

Til nr. 10.

Med forslaget indføres socialindkomsten som grundlag for beregning af betaling for hjemmehjælp.

Det er hensigten at afsætte 20 mill. kr. dels til at afpasse betalingssatserne efter det nye beregningsgrundlag og dels til en generel lempelse af betalingssatserne.

Det forudsættes, at det sociale udvalgs adgang til at fravige betalingssatserne i såvel opadgående som nedadgående retning vil blive opretholdt, således at der bliver mulighed for at fravige socialindkomsten ved væsentlige ændringer i de økonomiske forhold.

Til nr. 11.

Der foreslås indført en indkomstgrænse, for så vidt angår den støtte, der efter § 58 kan ydes invaliderede til erhvervelse af motorkøretøj.

Efter de *gældende regler* ydes støtten uden hensyn til ansøgerens økonomiske forhold, men alene afhængig af invaliditeten og formålet med erhvervelsen af motorkøretøjet. De nærmere betingelser for ydelse af støtte er med hjemmel i lovens § 58 fastsat i socialministeriets cirkulære af 24. november 1975 om ydelse af støtte til erhvervelse af motorkøretøj efter bistandsloven.

Efter det nævnte cirkulære gælder, at der til *svært invaliderede* eller *meget svært invaliderede* personer, der opfylder de i cirkulæret fastsatte betingelser for at opnå større til motorkøretøj med erhvervs- eller uddannelsesmæssigt formål, kan ydes lån inden for en låneramme på 52.000 kr. Tilsvarende gælder *meget svært invaliderede*, der opfylder betingelserne for at opnå støtte til motorkøretøj uden erhvervs- eller uddannelsesmæssigt formål. Af lånet henstår halvdelen afdragsfrit i 4 år, således at denne del af lånet i løbet af dette tidsrum nedskrives med $\frac{1}{48}$ månedlig, medens resten afdrages med et beløb på 300 kr. månedlig.

Efter 4 år indestår en restgæld på 11.600 kr. som brugtvognsværdi i motorkøretøjet.

Til personer med *invaliditet*, der opfylder betingelserne for at opnå støtte til erhvervelse af motorkøretøj med erhvervs- eller uddannelsesmæssigt formål, kan lån ydes inden for en låneramme, der for tiden andrager 39.000 kr. Af lånet henstår en trediedel afdragsfrit i 4 år, således at denne del af lånet i løbet af dette tidsrum nedskrives med $\frac{1}{4}$ s månedlig, medens resten afdrages med 300 kr. månedlig. Efter 4 år indestår en restgæld på 11.600 kr. som brugtvognsværdi i motorkøretøjet.

Endvidere findes der i det nævnte cirkulære en særregel for de tilfælde, hvor ansøgeren på grund af særlige forhold i forbindelse med invaliditeten har behov for et større eller dyrere motorkøretøj end det, der forudsættes anskaffet inden for de nævnte lånerammer.

Der kan i disse tilfælde ydes støtte i forhold til den faktiske anskaffelsespris, således at et beløb svarende til registreringsafgiften af motorkøretøjet henstår afdragsfrit i 4 år og nedskrives med $\frac{1}{4}$ s månedlig, medens resten afdrages. Afdragene fastsættes således, at restgælden på den afdragspligtige del af lånet efter 4 års forløb er nedbragt til et beløb svarende til den forventede brugtvognspris.

Antallet af sager om støtte efter bilstandslovens § 58 anslås til 2.450 og 2.600, henholdsvis i 1981 og 1982, hvoraf sagerne efter den nævnte særregel andrager ca. 50 pr. år.

Efter den foreslåede formulering af § 58, stk. 3, vil de hidtidige støttemuligheder blive videreført for så vidt angår personer, hvis årlige socialindkomst ikke overstiger den nævnte indkomstgrænse – det vil sige, at der ydes tilskud og lån som beskrevet foran. For personer, hvis årlige socialindkomst overstiger den nævnte indkomstgrænse, kan støtten efter forslaget alene ydes som rentefri lån, der i 1981 forudsættes afdraget med 840 kr. og 570 kr. månedlig i henholdsvis de tilfælde, hvor lånerammen andrager 52.000 kr., og i de tilfælde, hvor lånerammen andrager 39.000 kr. Efter 4 år indestår ca. 11.600 kr. som brugtvognsværdi i motorkøretøjet.

Efter forslagets stk. 5 opretholdes de hidtil gældende regler dog for de tilfælde, hvor revaliderings- og pensionsnævnet ud fra en konkret vurdering yder støtte ud over de nævnte lånerammer. Det drejer sig om ca. 50 sager pr. år vedrørende meget stærkt invaliderede personer.

Ved indførelse af den nævnte indkomstgrænse anslås det, at kommunernes tilskud til motorkøretøjer vil blive nedsat med ca. 8 mill. kr. i 1981 og ca. 8 mill. kr. i 1982. Da besparelsen ved ændring

af tilskud til afdragspligtige lån ved indførelse af indkomstgrænsen ikke optræder med det samme, idet lånene afdrages over en 4-års periode, bliver besparelsen som følge heraf i årene 1981, 1982, 1983 og 1984 henholdsvis 1 mill. kr., 3 mill. kr., 5 mill. kr. og 7 mill. kr.

Endvidere vil der med hjemmel i den foreslåede regel i stk. 4 af socialministeren *administrativt* blive fastsat regler om, i hvilket omfang modtageren selv skal betale en del af udgiften til invalideaggregater m.v. Det drejer sig om hjælp til særlig indretning af motorkøretøjet, herunder forsyning med invalideaggregater, automatgear eller -kobling, som politiet stiller krav om. Der kan endvidere ydes tilskud til andre nødvendige hjælpemidler og indretninger, f. eks. montering af glideskinner, drejesæde, patientløfter m.v. Besparelsen ved indførelsen af betalingsregler på dette område anslås for årene 1981, 1982, 1983 og 1984 til henholdsvis 4 mill. kr., 4 mill. kr., 5 mill. kr. og 5 mill. kr.

Endelig vil der med hjemmel i § 58, stk. 2, nr. 3, *administrativt* blive fastsat regler om betaling for almindelige hjælpemidler. Betalingen vil blive fastsat med udgangspunkt i ansøgerens socialindkomst. Besparelsen ved indførelse af den nævnte indkomstgrænse anslås til ca. 40 mill. kr. på årsbasis.

Til nr. 12.

Indkomstgrænsen efter forslaget til stk. 3 er angivet i pristal januar 1980 = 100.

Der foreslås indsat en bestemmelse om pristalsregulering af denne grænse.

Til nr. 13.

Ved forslaget sker der en harmonisering af lovhjemmelen for betalingsreglerne vedrørende familiepleje med lovhjemmelen for betalingsreglerne vedrørende ophold på døgninstitution i bilstandslovens § 100.

Efter den gældende bestemmelse betaler børnenes forældre for ophold i døgnpleje efter samme regler som ved ophold på døgninstitution.

Betalingsreglerne for ophold på døgninstitution er i henhold til bilstandslovens § 100 fastsat i socialministeriets cirkulære af 18. marts 1976 om bilstandslovens bestemmelser om institutionerne under amtskommunerne, pkt. 137-149. Ifølge disse regler bidrager – foruden forældrene – også børnene selv til betaling af udgifterne ved familieplejen med arbejdsindtægter og med afkast af formueveder.

I enkelte tilfælde har plejebørnenes værger imidlertid under henvisning til den gældende formulering af § 66, stk. 4, vægret sig ved at acceptere, at børnenes indtægter skulle bruges i forbindelse med et plejeophold.

Det foreslås derfor at tilvejebringe udtrykkelig lovhjemmel herfor.

Forslaget vil medføre en ubetydelig besparelse på finanslovens plejevederlagskonto (konto § 15.4.33.51.02.) og på kommunernes tilsvarende udgifter til plejevederlag.

Til nr. 14.

Formålet med forslaget er at bringe betalingen på dette område på linie med andre betalingsregler efter bistandsloven, der tager udgangspunkt i betalingsevnen og ikke *udgifterne* ved den pågældende foranstaltning, samtidig med, at socialindkomsten bliver grundlag for betalingsfastsættelsen.

Omlægningen sigter endvidere på at tilvejebringe en større forældredækning af de samlede offentlige udgifter på dette område end hidtil – dog således, at der i videst mulig udstrækning ikke pålægges de svagere stillede grupper øgede omkostninger til institutionsophold.

Betalingsordningen, hvis nærmere regler fastlægges i en bekendtgørelse, skal bygge på det grundprincip, at opholdet er gratis, hvis forældrenes socialindkomst ikke overstiger et beløb, der fastsættes under hensyn til de gældende fripladsgrænser. Af socialindkomster over dette beløb betales en procentsats, der bl.a. fastsættes ud fra hensynet til at undgå sammenstødsproblemer inden for det indkomstinterval, hvor børnetilskuddene aftrappes. Betalingen skal dog ikke kunne overstige et maksimum, der fastsættes, så det kommer til at svare til omkring 50 pct. af de gennemsnitlige udgifter ved en institutionsplads.

Efter en sådan ordning vil betalingen som udgangspunkt blive den samme overalt i landet.

Det bemærkes, at det forudsættes, at nævnte maksimering af forældrebetalingen fra 1981 til 1982 sker etapevis, således, at en vis tilpasning til det højere niveau (formentlig fra 45 pct. til 50 pct. af udgiften ved ophold), der kommer til at gælde for forældre med de højeste indtægter, kan finde sted.

Der foreslås som led i den almindelige beta-

lingsordning en søskendemoderation, der hidtil kun har været indført i de enkelte kommuner gennem ekstraordinære kommunale tilskud.

Fra den gældende formulering af § 73 opretholdes adgangen til at fastsætte en lavere betaling for særlige grupper af institutioner, hvorved der som hidtil især tænkes på institutioner for større børn (fritids- og ungdomsklubber).

Det forudsættes, at ydelse af ekstraordinære kommunale tilskud fortsat kan betyde en variation i forældrebetalingen fra kommune til kommune – f. eks. således, at den enkelte kommune kan nedsætte samtlige betalinger med et fast beløb.

I forbindelse med den ændrede betalingsordning bortfalder de såkaldte »socialpædagogiske fripladser«, som efter de hidtidige regler har været tildelt i enkelttilfælde til forældre med indtægter over de almindelige fripladsgrænser, når barnets ophold måtte anses særlig påkrævet af sociale eller pædagogiske grunde, og betalingsspørgsmålet vanskeliggjorde barnets optagelse eller forbliven i institutionen.

Den ændrede betalingsordning skønnes at medføre en samlet besparelse for det offentlige på ca. 180 mill. kr. i 1981, ca. 250 mill. kr. i 1982 og ca. 270 mill. kr. i 1983.

Til nr. 15.

Ændringen er redaktionel og skyldes det samtidige fremsatte forslag til lov om ændring af lov om folkepension.

Til nr. 16.

Forslaget er en konsekvens af det samtidigt fremsatte forslag til lov om socialindkomst.

Det er hensigten, at betalingsatsen på 25 pct. opretholdes, således at betalingen udgør et beløb svarende til 25 pct. af husstandens samlede socialindkomst samt halvdelen af bistands- og plejetillæg – dog højst et beløb svarende til bruttohuseje incl. vedligeholdelse for den pågældende bolig og et beløb svarende til højeste betaling for hjemmehjælp for pågældende.

Det forudsættes, at det sociale udvalg i det enkelte tilfælde fortsat kan fastsætte en højere eller lavere betaling, således at der bliver mulighed for at fravige socialindkomsten ved væsentlige ændringer i de økonomiske forhold.

Bilag

*I dette bilag er (med mindre skrift)
indsat den gældende formulering af de bestemmelser,
der berøres af lovforslaget*

1. § 25 affattes således:

»§ 25. Det sociale udvalg træffer beslutning om tilbagebetaling,

- 1) når en person har undladt at give oplysninger som krævet i § 18 eller i øvrigt mod bedre vidende uberettiget har modtaget ydelser efter denne lov,
- 2) i det omfang der ydes kontanthjælp til dækning af den del af terminsudgifterne vedrørende fast ejendom, der hidrører fra afdrag.

Stk. 2. Tilbagebetalingskravet efter stk. 1, nr. 2, sikres ved, at det sociale udvalg lader meddelelse herom tinglyse som hæftelse på den faste ejendom med oprykkende prioritet efter foranstående hæftelser eller ved tinglysning af skadesløsbrev.

§ 25. Har en person undladt at give oplysninger som krævet i § 18 eller i øvrigt mod bedre vidende uberettiget modtaget ydelser efter denne lov, træffer det sociale udvalg beslutning om tilbagebetaling af det beløb, der er modtaget med urette.

2. I § 27, stk. 3, ændres »3 år« til »5 år«.

§ 27. ...

Stk. 3. Tilbagebetalingskravet bortfalder, når der er gået 3 år efter hjælpens ophør, uden at der efter reglen i stk. 1 har været økonomisk mulighed for at gennemføre kravet.

3. I § 37, stk. 2, ophæves sidste punktum, og i stedet indsættes:

»Den samlede hjælp kan ikke overstige det beløb, som udbetales personer, der får dagpenge efter højeste sats og ikke har andre indtægter.«

§ 37. ...

Stk. 2. Som hjælp til underhold kan i almindelighed højst udbetales et beløb svarende til 90 pct. af folkepensionens grundbeløb med et tillæg for hvert barn svarende til det særlige børnetilskud efter § 4, stk. 3, i lov om børnetilskud og andre familiedydelser. Ved hjælpens udmåling må der i øvrigt dels tages hensyn til sådanne faste udgifter, som i betragtning af de hidtidige levevilkår skønnes rimelige, dels lægges vægt på de fremtidige levevilkår, der kan blive en følge af den ændring, der er sket i pågældendes eller familiens situation. Der kan ses bort fra indtil halvdelen af en enlig forsørgers eller en ægtefælles arbejdsindtægt.

4. I § 37 indsættes efter stk. 2:

»*Stk. 3.* Til personer, hvis forhold er særlig vanskelige på grund af usædvanlig store forsørgerbyrder eller høje boligudgifter, kan der undtagelsesvis ydes hjælp ud over det i stk. 2 angivne dagpengebeløb.«

5. § 39 affattes således:

»§ 39. Ydelse af hjælp forudsætter, at hverken den, der søger hjælpen, eller ægtefællen er i besiddelse af formue, hvoraf det økonomiske behov kan dækkes. Der kan dog undtagelsesvis ses bort fra besiddelsen af en mindre formue, som bør bevares af hensyn til boligmæssige forhold eller pågældendes og familiens erhvervs- eller uddannelsesmuligheder.«

§ 39. Ved bedømmelsen af, om der er grundlag for at yde hjælp, kan der ses bort fra besiddelsen af en mindre formue, som bør bevares af hensyn til boligmæssige forhold eller pågældendes og familiens erhvervs- eller uddannelsesmuligheder.

F.t.l. vedr. social bistand

6. § 40, stk. 2, affattes således:

»Stk. 2. Under forbigående vanskeligheder kan der til en familie med et eller flere børn under 18 år ydes hjælp til foranstaltninger, som bevirker, at børnenes anbringelse uden for hjemmet kan undgås, eller at deres hjemgivelse kan fremskyndes, såfremt familien ikke selv har midler til at afholde udgifterne herved.«

§ 40. ...

Stk. 2. Under forbigående vanskeligheder kan der ydes en familie med et eller flere børn under 18 år hjælp til foranstaltninger, der bevirker, at børnenes anbringelse uden for hjemmet kan undgås, eller at deres hjemgivelse kan fremskyndes.

7. § 41, stk. 1, affattes således:

»§ 41. Hjælp efter § 37 kan i de første 3 måneder ydes med et beløb, der inden for grænserne i nævnte bestemmelse fastsættes på grundlag af en kortfattet gennemgang af ansøgerens faste udgifter. Senest 3 måneder efter hjælpens påbegyndelse skal pågældendes og familiens forhold imidlertid optages til bedømmelse af, om der er grundlag for at yde andre former for bistand end løbende økonomisk hjælp, herunder rådgivning om afvikling eller nedbringelse af faste udgifter, som pågældende ikke kan forventes at blive i stand til at afholde fremtidig.«

§ 41. Når der er ydet underholdshjælp efter § 37, skal det sociale udvalg senest 3 måneder efter hjælpens påbegyndelse optage pågældendes og familiens forhold til bedømmelse af, om der er grundlag for at yde andre former for bistand end løbende økonomisk hjælp.

8. I § 46, stk. 2, indsættes efter »arbejde«:
»når forsørgeren ikke selv har midler der- til.«**§ 46. ...**

Stk. 2. Der kan ydes hjælp til afholdelse af udgifter, der står i direkte sammenhæng med henstillinger eller pålæg, der meddeles af offentlige myndigheder med hensyn til et barns pleje eller behandling, opdragelse, uddannelse eller arbejde.

9. § 48, stk. 1, affattes således:

351 Fremsatte lovforslag (undt. finans- og tillægsbev.lovforslag).

»Personer, der i hjemmet forsørger et barn under 18 år med et fysisk eller psykisk handicap kan få dækket de nødvendige merudgifter ved forsørgelsen, der er en følge af handicappet, såfremt disse ikke selv har midler til at afholde udgiften.«

§ 48. Personer, der i hjemmet forsørger et barn under 18 år med et fysisk eller psykisk handicap, har ret til at få dækket de nødvendige merudgifter ved forsørgelsen, der er en følge af handicappet.

10. § 54 affattes således:

»§ 54. Hjemmehjælp ydes gratis til personer, hvis socialindkomst ikke overstiger folkepensionens grundbeløb med pensionstillæg og et tillæg for hvert barn svarende til særligt børnetilskud efter § 4, stk. 3, i lov om børnetilskud og andre familieydelse. I øvrigt kræves en betaling, der er afpasset efter modtagerens økonomiske forhold. Socialministeren fastsætter vejledende regler herom samt regler om fravigelse af socialindkomsten ved ændrede økonomiske forhold.«

§ 54. Hjemmehjælp ydes gratis til personer med indtægter, der ikke overstiger folkepensionens grundbeløb med pensionstillæg og et tillæg for hvert barn svarende til særligt børnetilskud efter § 4, stk. 3, i lov om børnetilskud og andre familieydelse. I øvrigt kræves en betaling, der er afpasset efter modtagerens økonomiske forhold. Socialministeren fastsætter vejledende satser herfor.

11. § 58, stk. 3, ændres til:

»Stk. 3. Til personer, der er omfattet af stk. 1, kan der ydes støtte til erhvervelse af motorkøretøj. Støtten ydes som tilskud eller rentefri lån, til personer, hvis socialindkomst overstiger 100.000 kr., jfr. stk. 5, dog alene som rentefri lån.

Stk. 4. Socialministeren fastsætter regler om fravigelse af socialindkomsten ved væsentlige ændringer af ansøgerens økonomiske forhold. Endvidere fastsætter socialministeren regler om, i hvilket omfang ansøgeren selv skal betale en del af udgiften til invalideaggregater m.v.

Stk. 5. Hvor der foreligger ganske særlige forhold i forbindelse med en persons invaliditet, kan der dog uanset bestemmelsen i stk. 3, 2. pkt., ydes støtte i forhold til den fakti-

ske anskaffelsespris, således at et beløb svarende til registreringsafgiften af motorkøretøj ydes som tilskud, medens resten ydes som rentefri lån.

Stk. 6. Afgørelsen om støtte til motorkøretøjer træffes efter indstilling fra det sociale udvalg af revaliderings- og pensionsnævnet, hvortil også afgørelser om støtte til andre bekostelige hjælpemidler kan henlægges efter socialministerens bestemmelse.«

Stk. 4 bliver herefter stk. 7.

Stk. 3. Afgørelse om støtte til motorkøretøj træffes efter indstilling fra det sociale udvalg af revaliderings- og pensionsnævnet, hvortil også afgørelser om andre bekostelige hjælpemidler kan henlægges efter socialministerens bestemmelse.

12. I § 58 indsættes som nyt stk. 8:

»*Stk. 8.* Den indkomstgrænse, der er nævnt i stk. 3, reguleres hver 1. januar efter reguleringspristallet for juli (januar 1980 = 100). Indkomstgrænsen forhøjes eller nedsættes med 3 pct. for hver fulde 3 points udsving i reguleringspristallet ud over 100. Eventuelle overskydende points henstår til næste regulering. Indkomstgrænsen afrundes opad til nærmeste kronebeløb, der er deleligt med 1.000. Socialstyrelsen meddeler inden 10. september indkomstgrænsen for det næst følgende kalenderår.«

13. § 66, stk. 4, affattes således:

»*Stk. 4.* Der betales for døgnpleje efter samme regler som ved anbringelse i døgninstitutioner.«

§ 66. ...

Stk. 4. Børnenes forældre betaler for døgnpleje efter samme regler som ved anbringelse i døgninstitutioner.

14. § 73 affattes således:

»§ 73. Ophold i daginstitutioner er gratis for børn af forældre, hvis socialindkomst ikke overstiger et beløb, der fastsættes af socialministeren. I øvrigt kræves en betaling, der er afpasset efter forældrenes økonomiske forhold, men ikke kan overstige et beløb, der fastsættes af socialministeren. For familier med flere børn i daginstitutioner sker der en

nedsættelse af betalingen. Der kan endvidere for særlige grupper af institutioner fastsættes en lavere betaling.

Stk. 2. Socialministeren fastsætter regler om betalingen efter stk. 1, herunder om fravigelse af socialindkomsten ved ændrede økonomiske forhold.«

§ 73. Børnenes forældre betaler for opholdet med et beløb, der for børn under skolealderen svarer til 35 pct. og for børn i eller over skolealderen svarer til 25 pct. af udgifterne ved ophold i institutionen, bortset fra ejendomsudgifter, herunder husleje og vedligeholdelse, jfr. dog stk. 2. Kommunalbestyrelsen afgør, om betalingen skal beregnes på grundlag af udgifterne ved driften af den enkelte institution eller på grundlag af de gennemsnitlige udgifter ved driften af institutioner af samme type i kommunen.

Stk. 2. Socialministeren fastsætter nærmere regler om betalingen efter stk. 1 og kan herunder bestemme, at der skal ske nedsættelse eller bortfald af betalingen under hensyn til forældrenes økonomiske forhold og børnenes særlige behov for ophold i daginstitution. Der kan endvidere fastsættes en lavere betaling for særlige grupper af institutioner.

Stk. 3. Særlige indtægter for institutionerne anvendes til nedsættelse af forældrenes betaling.

Stk. 4. Betalingen fastsættes for et regnskabsår ad gangen på grundlag af institutionernes budgetter.

15. § 85, stk. 5, affattes således:

»*Stk. 5.* Ved beregningen af betalingen finder de regler, der er fastsat i henhold til § 5, stk. 7, i lov om folkepension, tilsvarende anvendelse.«

§ 85. ...

Stk. 5. Ved opgørelse af pågældendes indtægt finder § 7 i lov om folkepension tilsvarende anvendelse.

16. I § 86 ændres »lovgivningen om boligsikring« til »lov om socialindkomst«.

§ 86. Beboere i beskyttede boliger betaler en leje fastsat af det sociale udvalg, efter retningslinier, der er udarbejdet af socialministeren under hensyn til reglerne i lovgivningen om boligsikring.